

Hozzájárulás nélküli hangfelvételek rögzítésének és felhasználásának jogi korlátai

Legal Limitations on the Recording and Use of Audio Recordings Made Without Consent

Bói László

egyetemi tanársegéd, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
boi.laszlo@uni-nke.hu

Szána Ágnes

Dr., ügyvéd
dr.szana.agnes@gmail.com

Absztrakt

Cél: A tanulmány szerzőinek célja, hogy magyarországi nézőpontból mutassa be az engedély nélkül, esetleg annak kereteit túllépve készített hangfelvételek rögzítésének és felhasználásának jogszabályi korlátait, kitekintést téve az ilyen felvételek készítésének motivációs okaira, a felhasználhatóság szabályrendszerére.

Módszertan: A tanulmány elsősorban kvalitatív módszert alkalmaz, melynek keretében a szerzők részletesen elemezték az Alaptörvényt, a Polgári Törvénykönyvet, az Info törvényt és az Alkotmánybíróság határozatainak releváns rendelkezéseit. Ezen kívül eseti bírósági gyakorlatokat is feldolgoztak, hogy feltárják a hozzájárulás nélküli hangfelvételek jogi megítélésének gyakorlatát. A megközelítés célja az volt, hogy átfogó képet adjanak a szabályozási környezetről és annak gyakorlati érvényesüléséről.

Megállapítások: A tanulmány elsődleges megállapítása, hogy a hozzájárulás nélküli hangfelvételek rögzítése jogilag és etikai szempontból is komoly aggályokat vet fel, különösen a személyes adatok védelmére és az emberi méltóság tiszteletben tartására vonatkozóan. A szerzők hangsúlyosan kiemelik, hogy a célhoz kötött adatkezelés elvének figyelmen kívül hagyása aláássa a jogállamiságot, és aláássa az állampolgárok hatóságokkal szembeni bizalmát. A jövőbeni kutatások számára fontos irány lehet annak vizsgálata, hogyan lehet technológiai és jogi eszközökkel biztosítani az egyensúlyt a hatékony igazságszolgáltatás és az alapvető jogok védelme között.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2025. 06. 25. Átdolgozás: 2025. 09. 15.
Elfogadás: 2025. 10. 14.

Érték: A tanulmány átfogó és részletes képet nyújt a hozzájárulás nélküli hangfelvételek rögzítésének és felhasználásának magyarországi jogi megítéléséről. Értéket képvisel azért, hogy összeveti a hazai jogszabályokat és bírói gyakorlatot, valamint bemutatja a technológiai fejlődés és az alapjogok közötti egyensúlykeresés kihívásait.

Kulcsszavak: hangfelvétel-rögzítés, tiltott hangfelvétel, személyhez fűződő jogok sérelme, felhasználhatóság

Abstract

Aim: The study aims to present, from a Hungarian legal perspective, the statutory limitations on recording and using audio material made without permission or in violation of the conditions of such permission. It also explores the motivational reasons behind such recordings and the regulatory framework governing their admissibility.

Methodology: This research employs a qualitative approach. The authors conducted a detailed analysis of relevant provisions from the Fundamental Law of Hungary, the Civil Code, the Information Act, and rulings of the Constitutional Court. In addition, selected court decisions were examined to reveal how the legal system addresses cases involving unauthorized audio recordings. This method aimed to provide a comprehensive overview of the legal environment and its practical application.

Findings: The study's primary conclusion is that making audio recordings without consent raises serious legal and ethical concerns, particularly regarding protecting personal data and human dignity. The authors emphasize that disregarding the principle of purpose-bound data processing undermines the rule of law and erodes public trust in authorities. Future research should focus on how technological and legal tools can help strike a balance between effective justice and the protection of fundamental rights.

Value: The study provides a comprehensive and detailed picture of the legal assessment of the recording and use of audio recordings without consent in Hungary. It is valuable by comparing domestic legislation and judicial practice, and by presenting the challenges of finding a balance between technological development and fundamental rights.

Keywords: audio recording, prohibited recording, violation of personal rights, admissibility

Bevezetés

Az életünk minden egyes napján számos lehetőség adódhat – például szolgáltatókkal történő kapcsolatfelvétel során –, amikor hozzájárulásunkat adjuk minőség-ellenőrzés céljából a folytatni kívánt beszélgetés kezdetén annak rögzítéséhez. Ezen alkalmakkor előre szokás közölni a rögzítés célját, annak utólagos visszakövethetőségét, általában valamely numerikus számsorban megadott hívásazonosítóval és a tárolásra, megőrzésre nyitva álló időintervallummal.

A jogszabályi környezet ilyenkor legális célból biztosítja a hangfelvétel készítés lehetőségét, annak módját, mely ez esetben mindkét felet védi.

Vannak azonban olyan esetek, amikor a hangfelvétel készítésének motivációs indokai másban keresendők.

A nem legális rögzítés gyakori indoka, amikor az érintett nem tud arról a körülményről, hogy adott szituációban ilyen felvétel készül. Ilyenkor általában kötetlenebb, nyíltabb megfogalmazásokra vagyunk hajlandóak, és a közlendő is nyitottabb a téma iránt.

Az ilyen körülmények között rögzített felvételek általában kompromitáló céllal kerülnek rögzítésre, vagy azért, hogy az később biztosítékul szolgáljon például egy eljárási pozíció erősítésekor (gyermekelhelyezés, vagyonomegosztás stb. alkalmával).

A másik gyakori eset, amikor a közvetítő mint megbízott rögzít felvételt olyan célból, hogy a megbízó azt utóbb meghallgathassa vagy felhasználhassa.

Irodalmi áttekintés

Az életünk minden egyes napján számos lehetőség adódhat – például szolgáltatókkal történő kapcsolatfelvétel során –, amikor hozzájárulásunkat adjuk minőség-ellenőrzés céljából a folytatni kívánt beszélgetés kezdetén annak rögzítéséhez. Ezen alkalmakkor előre szokás közölni a rögzítés célját, annak utólagos visszakövethetőségét, általában valamely numerikus számsorban megadott hívásazonosítóval, és a tárolást, megőrzésre nyitva álló időintervallummal.

A jogszabályi környezet ilyenkor legális célból biztosítja a hangfelvétel-készítés lehetőségét, annak módját, mely ez esetben mindkét felet védi.

Vannak azonban olyan esetek, amikor a hangfelvétel készítésének motivációs indokai másban keresendők.

A nem legális rögzítés gyakori oka és indoka, amikor az érintett nem tud arról a körülményről, hogy adott szituációban ilyen felvétel készül. Ilyenkor általában kötetlenebb, nyíltabb megfogalmazásokra vagyunk hajlandóak, és a közlendő is nyitottabb a téma iránt.

Az ilyen körülmények között rögzített felvételek általában kompromitáló céllal kerülnek rögzítésre, vagy azért, hogy az később biztosítékul szolgáljon például egy eljárási pozíció erősítésekor (gyermekelhelyezés, vagyonmegosztás stb. alkalmával).

A másik gyakori eset, amikor a közvetítő mint megbízott rögzít felvételt olyan célból, hogy a megbízó azt utóbb meghallgathassa, vagy felhasználhassa.

Hogy miért kell ehhez közvetítő, annak számos oka lehet, például a felvétel készítése alatt az érdekelt nem lehet jelen, vagy nem akar jelen lenni, szilárd alibit biztosítva ezáltal magának.

Olyan körülmény is indokolhatja a közvetítő megbízott szerepét, hogy bármely okból ezen személynek van kizárólag lehetősége, vagy van jobb alkalmunka a felvétel készítésére.

A különféle hangrögzítő eszközök megjelenése óta foglalkoztatja a tudományos közvéleményt a kérdéskör jogszerűsége és felhasználhatóságának lehetősége. A hangrögzítés a technika fejlődésével egyre egyszerűbbé és szélesebb körben alkalmazhatóvá vált, amely jól megmutatkozik az ezzel kapcsolatos magyar és nemzetközi szakirodalomban egyaránt.

Az első külföldi cikkek már az 1950-es és 1960-as években megjelentek (Dubin, 1952; Roper 1960), azonban nagyobb számban a modern technikai berendezések megjelenésétől találhatók a tudományos adatbázisokban a témával foglalkozó tanulmányok.

A téma sokszínűségét mutatja, hogy a kutatók több aspektusból is megközelítették a témát, így többek között vizsgálták a felhasználás etikai kérdéseit büntetőügyekben (Abramovsky, 1982; Bliss, 2020), a büntetőeljárás során való felhasználás lehetőségeit (Basbuyuk, 2017), a felvételek jelentőségét a családon belüli erőszak során (Hloviuk et al., 2024), a személyiségi jogok problémáját és a büntetőeljárás (Stuntz, 1995), illetve a forenzikus vizsgálatok során történő felhasználás lehetőségeit is (Maher, 2009).

A magyar szakirodalomban a 2010-es évektől kezdve jelenik meg nagyobb számban a kérdéskör. Papp Zsuzsanna német példák alapján vizsgálta a személyiségi jog kérdését (Papp 2011), míg Boronkay Miklós a képmáshoz és a hangfelvételhez fűződő jogokat mutatta be (Boronkay, 2013). Szintén külföldi példákon keresztül vizsgálta a hang- és képfelvételek polgári jogi védelmét és a hazai szabályozás alapvonalait Szeghalmi Veronika (Szeghalmi, 2014). Többben vizsgálták hazánkban is a jogellenesen készített hangfelvétel szerepét a különféle eljárásokban (Bejczy, 2012; Elek, 2018; Nagy, 2021). Az elmúlt évek „slágertémája” a kép- és hangfelvételekkel való visszaélés lehetősége és ennek jogi szabályozása, illetve szankcionálása (Reines, 2024).

A fenti vázlatos irodalmi áttekintésből is jól látható, hogy az elmúlt évtizedek alatt a jogellenesen készített kép- és hangfelvételek jogi megítélése folyamatosan

változott, amihez a jogalkotóknak, valamint a bíróságoknak egyaránt alkalmazkodniuk kell.

Eredmények

Polgári jogi jelentősége

Visszatekintve a kezdetekre, jelen téma kapcsán is elmondhatjuk, hogy a technológia fejlődésével – a szalagos diktafonok óta a digitális hangrögzítésig – egyre könnyebbé vált bármilyen beszélgetés rögzítése. Nem feltétlenül szükséges kémfelszerelés beszerzése, amikor nem feltűnő módon egy asztalra kitett vagy zsebben lapuló okostelefonnal is bárki könnyedén titokban felvehet magánbeszélgetéseket, üzleti tárgyalásokat, hatósági kihallgatásokat, eljárási cselekményeket.

Mint korábban említésre került, a rejtett módon, titokban készített felvételek készítésének számtalan oka lehet. Vannak, akik mintegy bebiztosítják magukat, biztonságot teremtve a későbbi viták elkerülése érdekében. Mások pedig rosszindulattal vezérelt céllal kívánják felhasználni azt a későbbiekben pénz vagy bármely más előnszerzés érdekében.

A Ptk. kommentárban olvashatóan az emberi személyiség külső megnyilvánulása, az ember külső megjelenése alkalmas arra, hogy az egyén beazonosítható legyen, a képmás és a hangfelvétel a személyiség belső forrását vetíti ki, amely által a személyiség közvetlen azonosítására szolgál.

Alapvetően változott az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) és az 2013. évi V. törvény (új Ptk.) szabályozása is ezen témakörben, mivel amíg a régi Ptk. 80. § (2) bekezdése a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához írta elő az érintett személy hozzájárulását, addig az új Ptk. 2:48. § (1) bekezdése ennél szigorúbban szabályozza, és már a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez is előírja az érintett személy hozzájárulását, nemcsak annak a felhasználásához. Ezen jogszabályi módosítás nagyobb védelmet biztosít az érintett személyek részére, ugyanakkor a technikai fejlődés miatt ezen magatartás elkövetése egyszerűbbé vált – mint ahogy a cikk korábbiakban ezt ki is fejtette –, és ezáltal szélesebb körben követik is el.

Személyiségi jogok alapvető fontossága

Az 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.) 3. § 2. pontja alapján személyes adat¹ a hang,

¹ Infotv. 3. § 2. pont: „az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

valamint a hangfelvétel. Az emberi hang a személyiség megnyilvánulása, amely alapján azonosítható egy személy, és amelyből következtetések vonhatóak le rá nézve. A hang rögzítése által szükségszerűen adatkezelés valósul meg, melynek szabályait az Infotv. tartalmazza.

Magyarország Alaptörvénye kiemelten foglalkozik a személyhez fűződő jogok védelmével. A VI. cikk kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy tiszteletben tartsák a magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét (Mátyás & Csege 2019; Mátyás 2020). Ezen cikk által védendő jogi tárgy szerves része a személyes adatok védelme, így a személyes adatokat tartalmazó hangfelvételek kiemelt szabályozása feltétlenül szükséges volt, melyet a jogszabályok és egyéb ágazati szintű rendelkezések fejtenek ki részletesebben (Magyarország Alaptörvénye VI. cikk).

Az új Ptk. kifejezetten akként rendelkezik, hogy minden hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személyek hozzájárulása szükséges. A törvény arra is kitér, hogy mikor nincs szükség az érintett hozzájárulására az elkészítésnél és a felhasználásnál (új Ptk. 2:48. §). Ha valaki jogsértő módon készít vagy használ fel hangfelvételt, akkor akár sérelemdíj fizetésére is kötelezhető (új Ptk. 2:51. §).

Az említett hozzájárulás lehet akár kifejezett, írásbeli vagy szóbeli beleegyezés, de akár olyan ráutaló magatartás is, amiből egyértelmű, hogy a másik fél nem ellenzi a felvétel létrejöttét. Dr. Pokrócos György szerint nem szabad elfelejteni, hogy a képmás és hangfelvétel személyes adatnak minősül, így a személyes adatok védelmére közjogi oltalmat az adatvédelmi jog biztosít ([URL2](#)).

Fontos azonban megemlíteni, hogy valamely felvétel elkészítéséhez történő hozzájárulás nem automatikus módon jelenti a nyilvánosságra hozatalba történő beleegyezést, illetve más jellegű felhasználást.

Alaposabban megvizsgálva vannak olyan esetek amikor hozzájárulás hiányában sem állapítható meg a személyiségi jog sérelme a rejtett, titokban készített hangfelvétellel. Ilyen eset, ha a felvétel közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül rögzítésre. A politikai közélet számos példát hoz napjainkban, amikor a felvételkészítést követő nyilvánosságra hozatal közérdekre történő hivatkozással fűszerezett. Magánérdekből történő megjelenése a felvételek készítésének, amikor a munkáltató törvénytelen utasítással, akár fenyegetés kilátásba helyezésével törekszik valakit rábírní tevésre vagy nemtevéssé.

Az Infotv. 3. § 7. pontja a hozzájárulást az érintett akaratának önkéntes, határozott és megfelelő tájékoztatáson alapuló egyértelmű kinyilvánításaként definiálja, amellyel az érintett nyilatkozat vagy az akaratát félreérthetetlenül kifejező más magatartás útján jelzi, hogy beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok kezeléséhez. Ez a hozzájárulás kizárólag a személyes adatok kezelésére vonatkozik [Infotv. 3. § (7) bekezdése].

Előfordulhat, hogy egy bírósági eljárás során olyan rögzített hanganyag kerül bizonyítékként becsatolásra, amelynek készítése nem a jogszabályokban rendezett körülmények között valósult meg, azonban az eljáró bíróság mégis amellett dönt, hogy felhasználja azt az eljárása során. Annak megítélése, hogy a hangfelvétel bizonyítékként történő felhasználása megfelelt-e a jogszabályokban foglaltaknak, túlmutat a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) hatáskörén (URL1).

A Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) a 296/2000. számú büntető elvi határozatában kifejtette, hogy „*az eljáró bíróság a bizonyítási eszköz és a bizonyíték felhasználása tekintetében szabadon dönt, döntésében csupán a konkrét tényállás szerinti relevancia szempontjait köteles figyelembe venni.*” Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenség elve alapján a NAIH-nak nincs hatásköre arra, hogy a bírói mérlegelés tárgyát képező bizonyítékot felülbírálja. A bírósági eljárás során tett intézkedések, amelyek adatvédelmi szempontból adatkezelésnek minősülhetnek, a bíróságok szempontjából olyan eljárási cselekmények, amelyeket speciális eljárásjogi kódexek és ügyviteli jogszabályok szabályoznak, ezért ezek a jogszabályi rendelkezések elsődlegesek a bíróságok számára. Ez azonban semmiképp sem jelentheti azt, hogy a bíróság az eljárása során az információs önrendelkezési jog megsértésével járhat el, ha az előtte folyó ügyben alkalmazandó elsődleges anyagi jogi és eljárásjogi szabályok kifejezetten nem írják elő azt az eljárást vagy intézkedést, amely az érintettek jogainak érvényesülése szempontjából kívánatos lenne. A bírói függetlenség [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése] elvének tiszteletben tartása miatt az eljárási cselekmények indokoltságát a bírói jogorvoslat keretein belül lehet felülvizsgálni.

A deepfake felvételek

A „deepfake” olyan videókat és hanganyagokat jelent, amelyek mesterséges intelligencia és gépi tanulás segítségével készülnek. Ezek a tartalmak olyan személyeknek tulajdonítanak kijelentéseket vagy cselekvőiséget, akik ezeket valójában sosem mondták vagy tették meg. A technológia célja gyakran a valósághű, de hamis tartalom előállítás. A mesterséges intelligencia által generált média a közönségre szuggesztív hatással lehet a valósághű megjelenése okán, amely a követőket olyan cselekedetekre sarkalhatja, amelyeknek anyagi és egészségügyi, erkölcsi utóhatásai is lehetnek az életükben. Például közszereplővel kapcsolatba hozott hamis média, amely valamely gyógyszer, gyógyhatású készítmény, étrendkiegészítő beszedésére ösztönöz, vagy más cselekedet elkövetésére buzdít.

Az ilyen tartalmak sértik a felhasznált célszemélyek, közszereplők, influenzaszerek személyiségi jogait, ugyanakkor a felhívó, felbujtó jellegüknél fogva a célközönség felé is alkalmasak joghatás kiváltására.

Bírói gyakorlat

A Szegedi Ítéltábla a Pf.20771/2011/4. számú személyiségi jog megsértése tárgyú ügyében egy önkormányzati bérleti jog felmondásának az érvénytelensége és a hozzájárulás nélküli hangfelvételhez kapcsolódó személyiségi jog került egymással szembe. Az említett ügyben a Szegedi Ítéltábla elvi érveléssel mondta ki, hogy a hangfelvételhez fűződő jog alkotmányos jogunk. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyik alapvető jog védelme és érvényesülése akkor teheti jogszerűvé egy másik alapvető jog megsértését, illetve korlátozását, ha ez feltétlenül szükséges, azaz az adott alapjog érvényesülése és védelme más módon nem érhető el, továbbá ha a korlátozás, illetve az okozott sérelem arányban áll annak a hasznával, az elérni kívánt cél fontosságával [30/1992 (V. 26.) AB határozat; 39/2007 (VI. 20.) AB határozat]. Ennek megfelelően nem minősül visszaélésnek a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása, amennyiben arra közvetlenül fenyegető, vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében, közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a képmás vagy hangfelvétel készítése avagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet.

A Kúria a Pfv.21327/2012/9. számú precedensképes határozatában kimondta, hogy a hozzájárulása nélkül készített hangfelvétel bizonyítékként a bírósági vagy hatósági eljárás során alkalmazható, ez nem minősül jogellenes felhasználásának. A nyilvánossághoz kapcsolódó konkrét közérdek nélkül azonban jogsértést valósít meg.

A Kúria a Pfv.V.20.888/2016/6. számú határozatában egy jogbérleti megállapodáshoz kapcsolódó versenytilalmi klauzula megsértése és egy hozzájárulás nélküli hangfelvétel készítése és annak felhasználása került szembe egymással. A bírói gyakorlat értelmében nem minősül visszaélésnek a hangfelvétel készítése, annak felhasználása, ha már megvalósult a jogsértés, és annak bizonyítása közérdek vagy jogos magánérdek miatt szükséges, azonban fontos alapfeltétel, hogy a hangfelvétel készítésével vagy felhasználásával bizonyítani kívánt jogsértés nagyobb sérelmet okozzon, mint maga a hangfelvétel készítése vagy felhasználása (BDT2011. 2442. BDT2014. 3076.). Jelen esetben a közérdek az, hogy az igazság érvényesülése megvalósuljon.

A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20781/2018/4. számú határozatából olvashatóan a felperesek egy családügyi vitában jogellenességre hivatkoztak annak

vonatkozásában, hogy a másik fél egy hozzájárulás nélküli hangfelvételt a szakértő részére ismertetett. A bíróság ezen ügy kapcsán kimondta, hogy a bírósági eljárás során a szakértő által megismert hangfelvétel, illetve annak szövegezésének felhasználása, kinyomtatása nem minősül jogellenesnek, az jogszerűen került megismerésre, hiszen ahhoz, hogy a bíróság megalapozott döntést tudjon hozni a gyermekelhelyezési ügyben, feltétlenül szükséges a szakértőnek megismernie a hangfelvétel tartalmát.

A PJD2017.23. számú polgári jogi döntvényben foglaltak szerint a személyiségi jogsértés megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a hangfelvétel elkészítésére és felhasználására nemcsak hozzájárulás nélkül, hanem visszaélészerűen kerül sor. A hangfelvétel elkészítésére ez nem vonatkozik, ha közérdekből vagy különös méltánylást érdemlő magánérdekből történik.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a hozzájárulás nélkül készített, kettejük közötti magánbeszélgetés rögzítésével és felhasználásával megsértette a hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, kifejtve, hogy ugyan a Ptk. a hangfelvétel készítése és felhasználása vonatkozásában is megköveteli az érintett hozzájáruló nyilatkozatát, az érintett tudtán kívül készített felvétel elkészítése hangfelvétellel való visszaélésnek minősül, azonban a bírói gyakorlat szerint a felhasználás és készítés nem az, amennyiben közérdekből vagy különös méltánylást érdemlő magánérdekből az alperesnek érdekében állhatott a felvétel elkészítése és felhasználása. Az alperes a felvételt egyetlen alkalommal egy bírósági tárgyaláson használta fel, mely felhasználás nem jogsértő, mert az alperes kifejezetten azért rögzítette a felperes hangját, mert másként a bíróság előtti eljárásban nem tartotta bizonyíthatónak a tényállítását. A felvétel készítését és felhasználását az alperes (azon a tárgyaláson felperesi pozícióban) különös méltánylást érdemlő magánérdeke indokolta.

Az elsőfokú bíróság indokolásában korábbi eseti döntésekre hivatkozva kifejtette, hogy az egységes töretlen bírói gyakorlat szerint, ha a hangfelvétel készítője valamely tény, körülmény meglétének bizonyítása érdekében más módon nem tud bizonyítékot szerezni, és különösen méltányolható magánérdeke fűződik ahhoz, hogy bizonyítani tudjon, úgy ezen magánérdek az, amely indokoltá teheti a hangfelvétel készítését. Ezért az nem minősül jogellenesnek. A bíróság azt is kifejtette a felvétel elkészítése és annak kizárólag a processzuális eljárásban bizonyítékként való felhasználása nem okoz aránytalan sérelmet, az nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe, így az nem visszaélészerű és nem jogsértő. A másodfokon eljáró bíróság helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.

A titkos hangfelvétel készítése adatvédelmi (GDPR) jogsértést is megvalósíthat, ha a másik fél hozzájárulása nélkül készül. Ilyen esetben a NAIH jogosult adatvédelmi bírságot is kiszabni. A jelenlegi tendencia alapján elmondható, hogy a gyakorlatban magánszemélyekkel szemben nagyon ritkán kerül kiszábrásra ilyen bírság.

Fontos kiemelni, hogy az új Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerinti hozzájárulás nem egyezik meg a GDPR szerinti adatkezelési hozzájárulással. Ez a kettő jogintézmény teljesen elkülönül egymástól, más-más jogi kontextusban használjuk őket. A GDPR szerinti adatkezelési hozzájárulás kizárólag arra irányul, hogy az adatkezelő jogszerűen kezelje az adatokat, addig az új Ptk. szerinti hozzájárulás ennél szélesebb körben biztosítja a hozzájárulást, és annak célja nem az adatkezelés jogszerűsége, hanem például egy szerződéses jognyilatkozat megerősítése.

Polgári peres eljárásban általános főszabály az, hogy a jogsértő módon szerzett bizonyíték nem használható fel, az a bizonyítékok közé akár be sem kerül, illetve amikor később jut tudomásra a törvénysértő volta, annak kizárásáról szükséges intézkedni.

Vannak azonban olyan kivételes esetek, amikor a bíróság mégis figyelembe veszi, illetve veheti azokat. Ezen esetek kivételessége abban rejlik, hogy például egy ilyen hangfelvétel a kizárólagos bizonyíték egy jogellenesen felmondott munkaszerződésre, amely fenyegetésen alapul, illetve egy olyan más szerződésre, ahol a felvételen lévő körülmény megtámadási okot keletkeztet. Ezekben az esetekben a hangfelvételre a bíróság hivatkozhat a döntése során.

Gyakorta előfordul eset, hogy nem közvetlenül a felvétel, hanem annak kivonatolt változata kerül a bíróság elé, a hangfelvétel tárgyalási lejátszása nem is szükséges, amennyiben az ellenérdekű fél nem vitatja annak hitelességét. Amennyiben igen, úgy igazságügyi hangszakértő hivatott nyilatkozni a hanganyag eredetéről, összevágott vagy eredeti torzításmentes voltáról.

Olyan eset is előfordul, amikor a bíróság közvetlenül ismeri meg a hangfelvételt, mert az a felperes által a keresetlevélhez mellékelte. A felvétel tartalma az ügy megítélésében objektív támpont lehet az eljáró bíró számára, annak ellenére, hogy az adott bizonyítékot ki kell rekeszteni a bizonyítékok sorából, ha később megállapításra kerül, hogy az nem használható fel a processzuális eljárásban.

A 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról (Pp.) 268. §-a rendelkezik a bizonyítás eszközeiről, melyeknek alkalmasnak kell lennie arra, hogy igénybevételével a bíróság a perben jelentős tények megállapításához felhasználható, a mérlegelés során figyelembe vehető bizonyítékhoz jusson. Bizonyítási eszközként különösen tanú, szakértő, okirat, képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel, valamint egyéb tárgyi bizonyítási eszköz vehető igénybe.

Jogsértő és perben nem használható fel az a bizonyítási eszköz, illetve annak elkülöníthető része, amelyet az élethez és testi épséghez fűződő jog megsértésével

vagy erre irányuló fenyegetéssel szereztek meg, illetve állítottak elő, amely egyéb jogsértő módon keletkezett, amelyet jogsértő módon szereztek meg, vagy amelynek a bíróság elé terjesztése személyiségi jogot sértene. A jogsértő bizonyítási eszközt a bíróság kivételesen mérlegelve figyelembe veheti.

Büntetőjogi aspektus

A hangfelvétel tárgyi bizonyítási eszköznek minősül levezethetően a 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (Be.) alapján. A Be. alkalmazásában az írat tárgyi bizonyítási eszköz. A Be. 204. § (2) bekezdése alkalmazásában írat minden olyan tárgyi bizonyítási eszköz, amely műszaki, vegyi vagy más eljárással adatokat rögzít, így különösen a papíralapú vagy elektronikus adatként létező szöveg, rajz, ábra. A gyakorlatban a feljelentéshez csatolt hanganyag alapján kivonatolt melléklet formájában kerül a hatóság elé.

Mivel a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény, és a bíróság, az ügyészség, nyomozó hatóság a döntését valóság-hű tényállásra alapozza, a bíróságnak mint végfelhasználónak kell mérlegelni, hogy a tényállás megállapításához szükséges-e vagy sem. A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

Az érintett hozzájárulása nélküli hangfelvétel készítése önmagában nem merít ki egyetlen különös részi törvényi tényállást sem. Amennyiben viszont a nyilvánosságra hozatalhoz más deliktuális elem is társul, megvalósíthat bűncselekményt, például zsarolás vagy becsületsértés eszközévé is válhat.

Parallel viszonyban vizsgálva, a titkos hangfelvétel a polgári perrel szemben, a büntető eljárásban kötetlenebb jelleggel is megjelenhet a hazai gyakorlat szerint, akár bizonyítási eszközként is a bizonyítékok sorában. Perdöntő bizonyíték is lehet például egy zsarolási vagy zaklatási ügyben, nem utolsósorban a sorozatjelleg, társas bűnelkövetés bizonyíthatósága vonatkozásában, annak ellenére, hogy mind a rögzítés, mind a felhasználás jogszerűsége vitatható.

Ezért természetesen életszerűen fordulhat elő az az eset, hogy bár a beleegyezése nélkül készített titkos hangfelvétel alapján egy büntető ügyben az érintettet jogerősen elítélik, de egy külön polgári perben – mint már felperesnek – köteles a készítő sérelemdíjat fizetni.

A rejtett kamerával készített videófelvétel a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként, illetve bizonyítékként felhasználható; polgári perben dönthető el, hogy a felvétel sérti-e valakinek a személyhez fűződő jogait (EBH2000.296.).

Összegzés

A hangfelvételek készítésének jogszerűségét nem a büntető, hanem a polgári jogi szabályok alapján kell vizsgálni. Csak polgári perben dönthető el, hogy a felvétel sérti-e valakinek a személyhez fűződő jogait, tehát a büntetőeljárásban ennek külön tárgyalására, vizsgálatára nem kerülhet sor (EBH2000.296.).

Megállapítható, hogy a hozzájárulás nélküli hangfelvétel készítése és annak felhasználása jogellenes, amely személyhez fűződő jogot mind az Alaptörvény rendelkezései, mind az Alkotmánybíróság határozatai, mind az új Ptk. és az Infotv. szakaszai is kifejezetten védenek, és annak megsértése esetén szigorúan szankcionálnak. Az érintett személyek jogorvoslattal élhetnek bíróság és hatóság előtt, és ennek keretében akár egymás mellett érvényesítve, akár külön-külön is kérhetik a hangfelvétel törlését, sérelemdíjat, bocsánatkérést, illetve adatkezelési ügyben a hatósági bírság kiszabását. Ezen jogorvoslatok kellő bizonyítottság esetén eredményesek, és a bíróság előtti ügyek tárgyát nézve gyakran alkalmazott módszer is.

Vannak azonban azok az esetek, amikor a hozzájárulás nélküli hangfelvétel készítéséhez és felhasználásához fűződő jog védelme elenyészik, és a jogellenesség nem valósul meg. Ezen kivételeket egyrészt maga a törvényalkotás is meghatározta, így hozzájárulás nem szükséges tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

Más kivételeket a bírói gyakorlat alakított ki, amelyeket ma már a hatóságok és bíróságok is következetesen alkalmaznak. Nem szükséges a hozzájárulás a hangfelvétel elkészítéséhez, illetve felhasználáshoz, ha ahhoz közérdek vagy jogos magánérdek fűződik. A bírói gyakorlat nagyon gazdag, hogy mi is minősül jogos magánérdeknek vagy éppen közérdeknek, de azt mindig szem előtt kell tartani, amelyet a bíróságok minden esetben mérlegelnek is, miszerint a hozzájárulás nélküli hangfelvétel készítése, illetve felhasználása ne okozzon nagyobb jogsérelmet, mint a hangfelvétellel bizonyítani kívánt jogsértés.

Létező az a technológia, amellyel valakinek a külső (elsősorban biológiai) adottságai meghamisíthatók, digitálisan másolhatók, amelyek a fentiek alapján számos jogi aggályt vetnek fel, és jelen tanulmány folytatását is előre vetítik.

A digitalizált metaverzumszerű világban a biztonság egy egyre hangsúlyosabbá váló kiemelten fontos kérdés, ahol a törvényi szabályozóknak lépést kell tudni tartani azok megsértőivel.

Felhasznált irodalom

- Abramovsky, A. (1982). Surreptitious recording of witnesses in criminal cases: A quest for truth or a violation of law and ethics. *Tul. L. Rev.*, 57, 1. <https://www.tulanelawreview.org/pub/volume57/issue1/surreptitious-recording-of-witnesses-in-criminal-cases>
- Basbuyuk, I. (2017). The evidence value of the voice records obtained during communication in criminal procedural law. *Dokuz Eylul Universitesi Hukuk Fakultesi Dergisi*, 19, 161.
- Bejczy A. (2012). Az érintett hozzájárulása nélkül készített kép- és hangfelvételek bizonyítékként történő felhasználhatósága a büntetőeljárásban. *Belügyi Szemle*, 60(3), 63–81. <https://belugyi-szemlejournal.org/index.php/belugyiszemle/article/view/2002/1833>, <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2012.v60.i3.pp63-81>
- Bliss, J. (2020). The legal ethics of secret client recordings. *Geo. J. Legal Ethics*, 33, 55.
- Boronkay M. (2013). A képmáshoz és a hangfelvételhez fűződő jog. *Medias Res*, 6(2), 111–132. <https://szaccikkadatbazis.hu/doc/6647479>
- Dubin, J. (1952). Copyright aspects of sound recordings. *S. Cal. L. Rev.*, 26, 139.
- Elek R. (2018). *A jogellenesen készített hangfelvétel, mint bizonyítási eszköz*. <https://dea.lib.uni-deb.hu/items/0b60f53a-013c-49ce-ae14-b090d37f48c0/full>
- Hloviuk, I., Zavtur, V., Zinkovskyy, I., & Fedorov, O. (2024). The use of video and audio recordings provided by victims of domestic violence as evidence. *Social and Legal Studies*, 1(7), 145–154. <https://sls-journal.com.ua/en/journals/tom-7-1-2024/vikoristannya-v-dokazuvanni-videozapisiv-ta-audiozapisiv-yaki-nadali-poterpili-vid-domashnogo-nasilstva>, <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.145>
- Maher R. (2009). Audio forensic examination. *IEEE Signal Processing Magazine*, 26(2), 84–94. https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/4806208/?casa_token=P3syPslw8Q4AAA-AA: vqIRe33VDERWilnyQSNS6o1xXnpLqS99xD4cNaOkAYkwdZ0ZHzi7k6DtSH59Ora-3RALaCbQ07ks, <https://doi.org/10.1109/msp.2008.931080>
- Mátyás Sz. (2020). Fogvatartotti vélekedés a térfelügyelő kamerák használatával kapcsolatban. *Belügyi Szemle*, 68(2), 51–58. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2020.2.4>
- Mátyás Sz., & Csege Gy. (2019). Térfelügyelő rendszerek empirikus kutatási eredményei a szubjektív biztonságérzet fényében. *Belügyi Szemle*, 67(10), 71–84. <https://belugyiszemlejournal.org/index.php/belugyiszemle/article/view/599>, <https://doi.org/10.38146/bsz.2019.10.5>
- Nagy A. (2021). Gondolatok a bizonyítás szabályainak alkalmazásáról. *Miskolci Jogi Szemle*, 16(5), 367–380. <https://doi.org/10.32980/MJSz.2021.5.1479>
- Papp Zs. (2011). Emberi jogok és személyiségi jogvédelem versus bizonyítás a német Szövetségi Bíróság és a német Alkotmánybíróság egyes határozatainak fényében. *Rendészet és emberi jogok*, 1(2), 15–28. http://epa.niif.hu/02200/02222/00002/pdf/EPA_02218_ReEJ_2011_02.pdf
- Reines J. (2024). *A right of publicity esélyei a magyar jogban*. Diplomamunka. ELTE ÁJK. <https://10.55052/themis.2023.2.62>
- Roper, P. (1960). Sound recording devices used as evidence. *Clev.-Marshall L. Rev.*, 9, 523.

- Stuntz, W. (1995). Privacy's problem and the law of criminal procedure. *Mich. L. Rev.*, 93, 1016. <https://doi.org/10.2307/1289989>
- Szeghalmi V. (2014). A képmás polgári jogi védelme és a hazai szabályozás alapvonalainak áttekintése európai példákon át. *Médiakutató*, 53–62. https://www.epa.hu/03000/03056/00054/pdf/EPA03056_mediakutato_2014_tavasz_053-062.pdf

A cikkben szereplő online hivatkozások

- URL1: *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság tájékoztatója hangfelvétel készítéséről, felhasználásáról* https://www.naih.hu/files/2016_05_09_tajekoztato_hangfelvetelekrol.pdf
- URL2: *Hangfelvétel készítése és felhasználása – polgári jog vs. adatvédelmi jog.* <https://drpoc-rocos.hu/2021/08/10/hangfelvetel-keszítése-es-felhasználása/>

Alkalmazott jogszabályok

- 17/2016. (X.20.) AB határozat
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról
- 3019/2021. (I. 28.) AB határozat
- 3021/2018. (I.26.) AB határozat
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Bírói gyakorlat

- PJD2017. 23. számú polgári jogi döntvény
- Kúria Pf.II.20.771/2011/4. számú határozata
- Szegedi Ítéltábla Pf.20771/2011/4. számú határozata
- Kúria Pfv.21327/2012/9. számú határozata
- Kúria Pfv.V.20.888/2016/6. számú határozata
- Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.781/2018/4. számú határozata

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Bóí L., & Szána Á. (2026). Hozzájárulás nélküli hangfelvételek rögzítésének és felhasználásának jogi korlátai. *Beliügyi Szemle*, 74(5), 1189–1203. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i5.pp1189-1203>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Szána Ágnes, aki a dr.szana.agnes@gmail.com e-mail címen érhető el.